

VAN BEBOP TOT HIPPE GROOVES

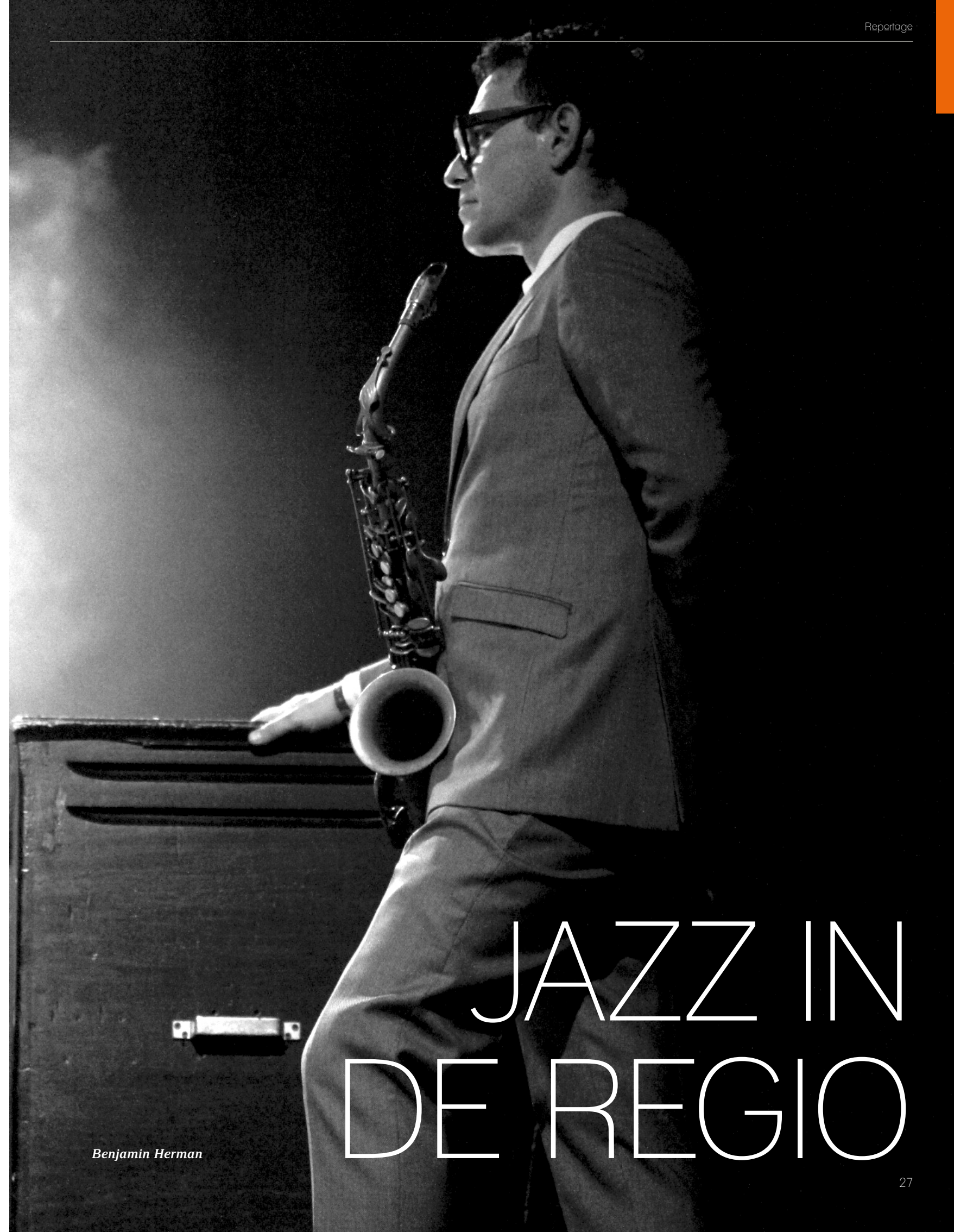
“Het speelplezier spat er tijdens de informele sessies van af”

Al sinds 1970 weten jazzliefhebbers De Tor in Enschede te vinden. Van veel recentere datum is café De Stier in Eibergen, dat met het maandelijkse jazzpodium veel bezoekers trekt. Bekende namen uit de jazz weten de sfeer van beide jazzpodia te waarderen.

Legendarische performances bij De Tor

Willem Habers is, sinds hij halverwege de jaren '80 in Enschede kwam wonen, als

vrijwilliger bij De Tor betrokken. Hoewel hij het zelf niet heeft meegemaakt, weet hij wel het een en ander over de ontstaansgeschiedenis van het Enschedese jazzpodium. “De lokale oecumenische jeugdraad wilde in die tijd meer organiseren voor ‘oudere jongeren’ in Enschede. Hun sociëteit was de basis voor wat nu De Tor is. Vanaf het aller-eerste concert op 4 september 1970 werden er elke vrijdagavond jazzconcerten georganiseerd, elke zaterdagavond was er folkmuziek. TOR stond oorspronkelijk voor ‘totale oecumenische revolutie’. Typerend voor een periode waarin jongerenbewegingen actief van zich lieten horen.” De folk verdween geleidelijk, evenals de oecumenische jeugdraad. Wat bleef was een jazzpodium, dat in de loop der jaren grote namen uit de jazz mocht ontvangen. Habers: “Legendarisch was Chet Baker, die hier niet lang voor zijn dood heeft opgetreden. Ook memorabel was de performance van Dizzy Gillespie in 1988, waarbij opnames voor het live jazzradioprogramma Sesjun zijn gemaakt. Die opname is nog op CD verkrijgbaar.” ↻

JAZZ IN DE REGIO

Benjamin Herman

Het gaat om de muziek

Elke vrijdagavond biedt De Tor een jazz-concert. De programmering omvat een breed scala aan stromingen binnen de jazz. Zowel performers als bezoekers zijn van verschillende generaties. “We hebben een intensieve samenwerking met het ArtEZ conservatorium. Hun jazzstudenten doen hier podiumervaring op en komen naar de concerten. Anderzijds hebben we, naast nieuw talent, gevestigde namen uit de jazz en publiek dat hier al jaren komt. Wat bezoekers en musici van alle leeftijden gemeen hebben: het gaat om de muziek”, vertelt Habers. De collectieve liefde voor de jazz levert regelmatig spontane jamsessies op na optredens. Niet alleen de regio, maar heel jazzminnend Nederland weet dan ook de weg naar De Tor te vinden.

Jazzpodium De Stier

Sinds een jaar heeft café De Stier in Eibergen een eigen jazzpodium. Drummer Wim Holthaus uit Eibergen speelde in het verleden met de bekende jazzmuzikanten Peter en Marius Beets uit Groenlo. “Dat bracht de bal aan het rollen”, vertelt kroegbaas Sander Haafkes. “Elke tweede dinsdag van de maand is er een jazzavond. De basisbezetting wordt gevormd door dit drietal. Bevriende topmuzikanten uit de jazzscene worden uitgenodigd voor een jamsessie. Onder meer Benjamin Herman (New Cool Collective), Ruben Hein, Anton Goudsmit (Ploctones) en Hans Dulfer zijn al langsgeweest.” De gastmusici krijgen een kleine vergoeding. Dat is echter geen beletsel om vanuit de Randstad naar het ‘verre’ Eibergen te rijden.

Publiek uit de hele regio

“Peter en Marius combineren de jazzavonden met een bezoek aan hun ouders, die acht kilometer verderop wonen. Het speelplezier spat er tijdens de informele sessies van af. Er worden vooral swingende jazzstandards gespeeld. De musici maken in een split second afspraken over tempo, toonhoogte en solo's en dan gaat het los. Het meeste publiek staat, de jazzmusici pakken een lekker biertje en in de pauze mengen de jazzmusici zich onder het publiek.” De jazzavonden in De Stier worden goed bezocht. Gemiddeld tussen de 70 en 120 bezoekers. “De gastmuzikanten kijken hun ogen uit. Ze zijn overdonderd door

het aantal bezoekers, de sfeer en muziek die gemaakt wordt. Het spreekt zich snel rond. Gastmusici komen graag terug en het publiek komt inmiddels uit de hele regio, tot Hengelo en Enschede aan toe”, vertelt Haafkes.

Benjamin Herman

Saxofonist Benjamin Herman behoort tot de beste en succesvolste jazzmuzikanten van ons land. Hij trek met zijn band New Cool Collective en eigen jazzkwartet de hele wereld over. Herman speelde vorig jaar in De Stier en stond veelvuldig in De Tor. “Het spelen in de regio is niet anders dan in de Randstad, of het buitenland. Ik speel overal met dezelfde passie en hetzelfde plezier. De sfeer per locatie kan sterk verschillen, maar is niet geografisch gebonden aan stad of platteland. In Amsterdam is een optreden in het Bimhuis totaal anders dan iets verderop in een kroeg waar ik iedere maand speel. Dat geldt ook voor De Stier in Eibergen en De Tor in Enschede. In Eibergen staan de mensen en is er een krap bemeten podium. In Enschede is meer ruimte, zitten de bezoekers op stoelen en staat er zelfs een prachtige vleugel.”

Duizend gulden van Jan Wolkers

Aan die vleugel is nog een mooie anekdote verbonden, vertelt Willem Habers van De Tor. “November 1994 trad pianist Misha Mengelberg bij ons op. Schrijver Jan Wolkers was in Enschede voor een literaire avond en kwam na afloop langs in De Tor. Hij vond het maar niks, dat zo'n

virtuoos als Mengelberg op onze oude piano moest spelen. Hij legde ter plekke duizend gulden neer, op voorwaarde dat De Tor dat zou gebruiken voor een echte vleugel. Dat geld legde de basis voor ons ‘vleugelfonds’, waarmee we er inderdaad in zijn geslaagd onze vleugel aan te schaffen. Ik geloof dat de afspraak met Wolkers nog is vastgelegd op een bierviltje.”

Gedreven initiatiefnemers

Benjamin Herman is van mening dat De Tor en De Stier elk hun eigen sfeer hebben. “Het is appels met peren vergelijken, maar het is zowel in De Stier als in De Tor geweldig om te spelen.” Met De Tor heeft de Amsterdammer een jarenlange band. “Ik speel er al vanaf mijn negentiende. Had een warme band met wijlen Peter Huijts, die er de programmering verzorgde.” Hij vindt het mooie van De Stier, De Tor en andere jazzpodia buiten de Randstad, dat ze met weinig financiële middelen overleven. “Vaak door gedreven initiatiefnemers en omringd door een lokale jazz community. Het is bijzonder leuk om op dit soort plekken te spelen.” De muziek van New Cool Collective is toegankelijk en swingend. Een fusie van jazz, latin, bigband, afro en soul. Met zijn eigen jazzkwartet draait het meer om de pure jazz. “Minder toegankelijk voor een breed publiek. Met New Cool Collective spelen we in een uitverkochte Melkweg. Dat zal met mijn jazzkwartet nooit gebeuren. Geen punt, hoor. Juist die variatie maakt het zo boeiend.” ■

Agenda De Stier en De Tor

Een kleine greep uit het voorjaarsprogramma van De Stier en De Tor. Kijk voor een volledig overzicht op www.jazzpodiumdetor.nl en www.cafedestier.nl.

11 februari	Gitarist Peter Tiehuis	De Stier
11 maart	Saxofonist Maarten Hogenhuis	De Stier
8 april	Trompettist Philip Harper	De Stier
13 mei	Zangers Fay Claassen	De Stier
28 februari	Rein de Graaff trio feat. Abraham Burton & Benjamin Herman	De Tor
7 maart	Clazz Ensemble: Monk Inside Out	De Tor
19 maart / 2 april / 16 april / 7 mei	ArtEZ JazzJam	De Tor
28 maart	Jan Verwey	De Tor
11 april	Izaline Calister	De Tor
18 april	Dual City Concert band	De Tor

Benjamin Herman